

Ny rullering av nasjonale vannforvaltningsplaner

I januar legges planprogrammet til de regionale vannforvaltningsplanene for perioden 2027 – 2033 ut på høring med frist 30. juni 2025. Samtidig publiseres dokumentet «Hovedutfordringer i vannforvaltningen». Dokumentene danner grunnlaget, og legger føringer for, hvordan vannforvaltningen i Norge skal gjennomføres i årene fremover. Spesielt vesentlig er dokumentet om hovedutfordringer, da det vil peke ut våre største utfordringer innen norsk vannforvaltning. Gjennom en bred medvirkningsprosess med mange høringsparter vil vi forhåpentligvis få et godt grunnlag for videre utforming av nasjonale og regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram for perioden 2027-2033. Planene er Norges svar på forpliktelsene vi har gjennom EUs vanddirektiv.

Det europeiske miljøbyrået (EEA) publiserte i høst en omfattende vurdering av tilstanden i Europas vann, som viser at Europa ikke er i rute til å nå sine mål om bedre vannmiljø i henhold til EUs regelverk. Selv om Norge ligger forholdsvis bra an sammenlignet med mange andre land, peker rapporten på tre overordnede utfordringer som også norsk vannforvaltning står overfor. Hvis EUs vanddirektiv skal ha effekt, må de tre utfordringene løftes av norske myndigheter og prioriteres i neste planperiode:

1. Beskyttelse og restaurering av vannets økosystemer
2. Oppnå ambisjonen om null forurensning
3. Tilpasning til klimaendringer; risiko for flom og tørke.

Det er ingen overraskelse at det er utfordrende å beskytte og restaurere og forbedre vannets

økosystemer, som er viktige miljømål i vannforskriften. Til tross for at Norge har forpliktet seg til ikke å bygge ned vassdragsnatur og til å restaurere vassdragsnatur, bidrar samfunnsutviklingen sterkt til direkte og indirekte endring av vassdragsnatur og vannforekomstene dette gjelder. Intensivering av arealbruk er store drivkrefter som medfører betydelige tap av naturmangfold i vannforekomster i Norge i dag. Ord som arealnøytralitet og planvask dukker opp med jevne mellomrom, men har ennå ikke fått ordentlig fotfeste i arealforvaltningen. Dette kan løses med mer konkrete mål ved økologisk forvaltning av vannressursene og vannforekomstene, og ved bedre formidling av kunnskap om hvordan planter, dyr og andre organismer responderer på arealendringer.

Som innbyggere bør vi verne om de viktige vannkildene våre og unngå aktiviteter som kan føre til forurensning av dem og tap av vassdragsnatur. Vi er en vann-nasjon, med flotte vassdrag og en lang kystlinje med uerstattelig natur. Klarer vi å ta vare på disse verdiene, ivaretar vi også forpliktelsene våre i EUs vanddirektiv. Vi oppfordrer kommuner, sektormyndigheter, næringsliv, privatpersoner og organisasjoner av ulike slag til å si sin mening om hovedutfordringene i vannforvaltningen. Det er viktig å melde inn behov for ressurser, prioriteringer og føringer som kan bidra til en vannforvaltning med konkrete og tydelige mål. Da kan vi synliggjøre utfordringene, og dermed behovet for virkemidler som skal til for å ta vare på vannet vårt.

Redaksjonskomiteen